

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
МЕДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. декана фізичного факультету

Володимир ЛАЗУР

_____ 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ МЕДИЧНИХ ЗНАНЬ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я»**

Галузь знань	А Освіта
Спеціальність	А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Предметна спеціальність	А4.08 Середня освіта (Фізика та астрономія)
Освітня програма	Фізика. Інформатика
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	Українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи медичних знань та охорони здоров'я» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань А Освіта, спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), предметної спеціальності А4.08 Середня освіта (Фізика та астрономія), освітньої програми «Фізика. Інформатика».

Розробники:

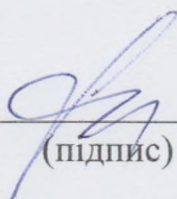
Коваль Валентина Юріївна, доцент кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб, к. мед. н., доцент;

Сірчак Єлизавета Степанівна, завідувач кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб, д.мед.н, професор.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб

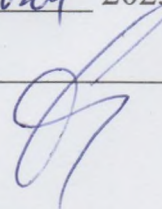
Протокол від " 22 " травня 2025 року № 12

Завідувач кафедри:

(підпис) Єлизавета СІРЧАК
(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією медичного факультету

протокол № 10 від « 26 » Травня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії Єлизавета СІРЧАК

1. Опис навчальної дисципліни
«Основи медичних знань та охорони здоров'я»

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма Навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки: 2-й	
Загальна кількість годин – 90	90	-
Кількість модулів – 2 Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Семестр:	
	3-й	-
	Лекції:	
	22	-
	Практичні (семінарські):	
	22	-
Вид підсумкового контролю: Залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	46	-

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи медичних знань та охорони здоров'я»

Мета курсу - оволодіння майбутніми педагогами базовими знаннями і вміннями, які б сприяли охороні здоров'я дітей, формуванню здорового способу життя та шляхи його реалізації, забезпечували надання невідкладної медичної допомоги при гострих станах дитини, загрозливих ситуаціях, що можуть виникнути в умовах надзвичайних ситуацій, при дії стихійних явищ, в дитячих таборах, на екскурсіях, прогулянках і т. п.

Вивчення курсу буде сприяти розширенню світогляду, формуванню особистості і підвищенню професійного рівня вчителя, його свідомості, медико-біологічного підходу до проблеми навчання, виховання та охорони здоров'я дітей з урахуванням їх вікових та індивідуальних можливостей. Вчителям належить велика роль в формуванні у школярів навичок особистої гігієни, медико-санітарної культури.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати спеціалізовані практичні завдання в освітній галузі, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, інтеграції професійних та науково-дослідницьких знань з фізики та астрономії і інформатики, методики їх навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності:

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК9. Здатність зберігати особисте фізичне та психоемоційне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу.

Фахові компетентності спеціальності:

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.

ФК10. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові й індивідуальні особливості здобувачів освіти, їхній психоемоційний стан; формувати спільноту здобувачів освіти, у якій поважають і враховують права кожного.

ФК11. Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами, створення умов, які забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища.

ФК12. Здатність формувати в здобувачів освіти культуру здорового й безпечного способу життя; здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни.

ФК13. Здатність працювати в команді із залученими фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами; здатність надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення навчальної дисципліни **«Основи медичних знань та охорони здоров'я»** є самостійним компонентом і не потребує попереднього вивчення інших дисциплін.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми **«Основи медичних знань та охорони здоров'я»**, вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Відтворює основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховує в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.	РН1
Знає і використовує принципи проєктування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.	РН6

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни **«Основи медичних знань та охорони здоров'я»**:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Здійснює охорону здоров'я дітей з урахуванням їх вікових та індивідуальних можливостей. Знає особливості слухового та зорового аналізаторів дитини; фактори, що сприяють слуху та зору дитини. Розуміє значення мови вчителя для слухового сприйняття.	РН1

Здатний забезпечувати надання невідкладної медичної допомоги при гострих станах дитини, загрозливих ситуаціях, що можуть виникнути в умовах надзвичайних ситуацій, при дії стихійних явищ, в дитячих таборах, на екскурсіях, прогулянках. Розуміє і поширює сучасні тенденції науково обґрунтованого способу життя як основи фізичного здоров'я, шляхів збереження і зміцнення здоров'я.	РН6
--	-----

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Перевірка рівня навчальних досягнень студентів з дисципліни **«Основи медичних знань та охорони здоров'я»** здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролів.

Для оцінювання знань студентів будуть використані наступні групи методів контролю:

1. Методи усного контролю (відповідь студента на окреме питання теми у індивідуальній та фронтальній формах; бесіда під час роз'яснення проблемного питання; усна доповідь, захист реферату, презентації).
2. Письмовий контроль (виконання практичних завдань та індивідуальної роботи; поточна контрольна робота, модульна контрольна робота).

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Модульний контроль складається з поточного контролю та модульного контрольного оцінювання. Упродовж семестру проводяться два модульні контролі, обов'язкові для всіх студентів. Модульний контроль (МК) №1 та №2 включає тестове опитування.

Поточний контроль знань здійснюється за такими складовими: перевірка знань студента на практичних заняттях, контроль за виконанням індивідуальних завдань та самостійної роботи. Кожен вид навчальної роботи студента оцінюється певною кількістю балів відповідно до нижче наведених *основних критеріїв*.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5		
6	6	6	6	6	20	50

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T6	T7	T8	T9	T10	T11 (реферат)		
4	4	4	4	4	10	20	50

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	5	30	5	20
Модульна контрольна робота	1	20	1	20
Реферат	-		1	10
Разом	6	50	7	50

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Форма підсумкового семестрового контролю: залік. До заліку допускаються студенти, які відпрацювали пропущені заняття і виконали модульні контрольні роботи. За результатами контролю знань студентів залік виставляється (без складання) у випадку набору кількості балів, що відповідає мінімальній оцінці «задовільно» (E) – 60 балів.

Оцінки F (“2”) виставляються студентам, які набрали менше 35 балів.

Студенту з оцінкою FX дозволяється скласти підсумковий модульний контроль. У випадку повторного одержання ним незадовільної оцінки, студент має право на повторне складання підсумкового модульного контролю (заліку) не більше 2-х разів, згідно затвердженого графіка.

Залік проводиться в усній формі. Результати заліку оцінюються за такою шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен та диференційований залік	Залік
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	

Результати підсумкового контролю знань заносяться до екзаменаційної відомості.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи медичних знань та охорони здоров'я»

Модуль1.

Роль формування здорового способу життя серед молоді.

Тема 1. Вступ

„Валеологія, як комплексна наукова дисципліна про здоров'я людини. Предмет, завдання і методи валеології. Поняття про здоров'я і хворобу. Складові та критерії здоров'я. Основні чинники, що впливають на здоров'я. Проблеми шкільної валеології. Культура здоров'я вчителя як складова частина його загальної культури. Вплив особистості вчителя на учнів. Здоровий спосіб життя вчителя як взірець для наслідування учнями.”

Тема 2. Основи інфекційних хвороб та їх попередження. Поняття про імунітет та дезінфекцію.

Особливості інфекційних хвороб. Інфекційний процес, періоди. Епідемічний процес, три ланки процесу, епідемічне вогнище. Групи інфекційних хвороб. Профілактика, протиепідемічні заходи. Імунітет, його види. Фактори, що впливають на імунітет. Дезінфекція – завдання, методи та засоби. Поняття про дезінсекцію, дератизацію. Дитячі інфекції (дифтерія, кір, кашлюк, скарлатина, вітряна віспа, епідемічний паротит тощо). Шляхи передачі, ознаки, методи

профілактики. Дитячі інфекції (дифтерія, кір, кашлюк, скарлатина, вітряна віспа, епідемічний паротит, краснуха тощо). Шляхи передачі, ознаки, методи профілактики. Кишкові інфекції: холера – особливо небезпечна хвороба; харчові токсикоінфекції (сальмонельоз, дизентерія, ботулізм, вірусний гепатит А тощо), причини, ознаки та шляхи профілактики.

Тема 3. Науково-обґрунтований спосіб життя як основа фізичного здоров'я. Шляхи збереження і зміцнення здоров'я.

Рухова активність і здоров'я. Недостатній рівень рухової активності – гіподинамія як фактор ризику. Попередження сколіозу і плоскостопості. Фізична культура як профілактика гіподинамічного синдрому. Харчування і здоров'я. Критерії раціонального харчування: енергетичний – калорійна цінність продуктів харчування; критерій складу їжі – необхідна кількість і співвідношення компонентів їжі; критерій наявності в їжі „баластних” речовин; режим харчування. Моніторинг здоров'я. Паспорт здоров'я. Основи психічного здоров'я.

Тема 4. Соціальні і психофізичні особливості вживання наркотичних речовин та шляхи профілактики девіантної поведінки.

Соціальні, психологічні й фізіологічні причини різних видів девіантної поведінки, зокрема, вживання наркотичних та токсичних речовин. Світові тенденції та ситуація в Україні щодо поширення захворюваності і смертності, пов'язаних з алкогольною й наркотичною залежністю. Шляхи залучення молоді до вживання наркотиків. Алкоголь як наркотична речовина. Механізм дії наркотичних речовин на організм та формування залежності. Неефективність лікування алкоголізму та наркоманії. Превентивна просвітницька робота з молоддю як основна форма профілактики вживання наркотичних речовин. Наркомани як група ризику захворювання на СНІД. Тютюнопаління як форма токсикоманії. Вплив компонентів тютюнового диму на організм людини. Наявність фізичної залежності від нікотину. Проблеми інвалідизації населення України. Вживання наркотичних і токсичних речовин, як чинник, що визначає дитячу інвалідність.

Тема 5. Статеве виховання як основа формування здорової сім'ї.

Шлюб і закон. Вагітність. Методи планування сім'ї. Біологічні, психологічні та соціальні основи формування сім'ї. Шлюб і закон. Функції сім'ї в суспільстві, їх характеристики: створення позитивного психоемоційного фону, формування матеріальної бази сім'ї, реалізації сексуальної функції, народження, виховання та матеріальне забезпечення дітей, дотримання побутового режиму тощо. Вагітність. Умови нормального перебігу вагітності. Методи контрацепції. Венеричні хвороби та СНІД як результат випадкових статевих зв'язків.

Модуль 2. Долікарська медична допомога при загрозливих для людини станів.

Тема 6. Гострі отруєння, їх види, ознаки. Принципи надання невідкладної долікарської допомоги.

Гострі отруєння, їх види. Шляхи потрапляння токсинів до організму. Ознаки гострих отруєнь токсинами рослинного походження і грибами, алкоголем та його сурогатами, речовинами побутової хімії. Принципи надання невідкладної допомоги.

Особливості гострих отруєнь у військових, що приймають участь в АТО.

Тема 7. Відкриті і закриті ушкодження, класифікація, причини, основні ознаки, техніка надання долікарської допомоги при них.

Травми, загальне поняття і види травм. Дитячий травматизм, засоби профілактики. Травматичний шок, його перебіг, основні ознаки. Долікарська медична допомога при травматичному шоку. Поняття про знеболювання при травмах. Травми, отримані внаслідок участі в АТО, види, ознаки, невідкладна допомога при них.

Закриті ушкодження, визначення, причини. Удари м'яких тканин. Розтяги та розриви зв'язок, сухожилів, м'язів. Ознаки. Долікарська медична допомога. Поняття про вивихи. Травматичний токсикоз (синдром тривалого здавлювання тканин), механізм виникнення, залежність тяжкості від тривалості здавлювання. Розшук та визволення потерпілих. Долікарська медична допомога.

Переломи кісток, їх види і ознаки. Значення рентгенографії в діагностуванні переломів кісток. Імобілізація уламків кісток під час транспортування потерпілих. Засоби транспортної імобілізації, показання до їх застосування. Основні правила транспортної імобілізації. Особливості переломів кісток у дітей.

Кровотечі у дітей та дорослих, їх характеристика, можливі ускладнення, методи зупинки.

Тема 8. Термінальні стани: основні причини, ознаки. Загальна характеристика методів проведення реанімації. Опіки, відмороження, електротравми, утоплення. Долікарська невідкладна допомога при опіках, відмороженнях, електротравмах, утопленні.

Основні ознаки термінальних станів і причин, що їх викликають. Загальна характеристика методів проведення реанімації, їх анатоμο-фізіологічні основи. Показники ефективності реанімації. Опіки як наслідок ушкодження різними факторами. Термічні опіки, їх ступені. Поняття про опікову хворобу. Відмороження. Замерзання. Основні ознаки ушкоджень організму людини від дії низьких температур. Електротравма. Місцеві та загальні ознаки при ураженні електричним струмом та блискавкою. Утоплення. Долікарська медична допомога при опіках, відмороженнях, електротравмах, утопленні.

Тема 9. Долікарська медична допомога при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях дихальної та серцево-судинної систем.

Бронхіальна астма як захворювання інфекційно-алергічної природи. Характеристика нападу бронхіальної астми. Надання долікарської медичної допомоги. Кровохаркання та легенева кровотеча як ускладнення захворювань дихальної системи, ознаки, надання долікарської медичної допомоги. Гіпертонічна криза як ускладнення гіпертонічної хвороби, ознаки, можливі ускладнення. Надання долікарської медичної допомоги. Ішемічна хвороба серця. Дві форми її прояву – стенокардія та інфаркт міокарду. Причини, ознаки, надання долікарської допомоги, профілактика. Гостра серцева недостатність, причини, основні ознаки. Надання долікарської медичної допомоги. Непритомність як прояв гострої судинної недостатності, причини, ознаки, надання долікарської допомоги. Поняття про колапс.

Тема 10. Долікарська медична допомога при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях травної та сечовидільної систем.

Гострий гастрит, причини, ознаки, надання долікарської допомоги. Шлунково-кишкова кровотеча як ускладнення виразкової хвороби, ознаки, надання долікарської допомоги. Печінкова колька як ускладнення жовчнокам'яної хвороби. Причини, ознаки. Надання долікарської медичної допомоги. Гострий цистит, причини, ознаки, надання долікарської медичної допомоги, можливі ускладнення, профілактика. Ниркова колька як ускладнення нирковокам'яної хвороби, ознаки, надання долікарської медичної допомоги.

Тема 11. Попередження психоневрологічних порушень у дітей.

Поняття про дитячі неврози та їх причини. Причини шкільних неврозів. Класифікація неврозів. Ознаки, загальні для всіх форм неврозів. Характеристика неврастенії, неврозу страху, неврозу причепливих станів, істеричного неврозу, заїкання. Запобігання психоневрологічним порушенням у дітей.

Тема 12. Профілактика порушень зору, слуху та опорно-рухового апарату у дітей.

Особливості слухового аналізатора дитини. Фактори, що сприяють слуху дитини. Значення мови вчителя для слухового сприйняття. Основні причини порушень слуху в дітей шкільного віку. Поняття про сіркову пробку, чужорідне тіло вуха, гострий та хронічний отит, розрив барабанної перетинки. Надання долікарської медичної допомоги при патології органа слуху. Попередження порушень слуху у дітей.

Особливості зорового апарату дитини. Причини та ознаки короткозорості в дітей. Попередження короткозорості в дітей. Поняття про астигматизм,

далекозорість, косоокість, дальтонізм. Вплив перегляду телепередач, роботи за комп'ютером на зір дитини.

Постава – звичне положення тіла під час сидіння, стояння чи при ходінні. Ознаки нормальної постави. Сколіози, лордоз, кіфоз. Причини їх виникнення, профілактика. Плоскостопість – вроджена та набута, перші ознаки плоскостопості. Профілактика плоскостопості.

6.2. Структура навчальної дисципліни «Основи медичних знань та охорони здоров'я»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		Л	П	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Роль формування здорового способу життя серед молоді.						
Тема 1. Валеологія, як комплексна наукова дисципліна про здоров'я людини.	4	2				2
Тема 2. Основи інфекційних хвороб та їх попередження. Поняття про імунітет та дезінфекцію.	10	2	4			4
Тема 3. Науково-обґрунтований спосіб життя як основа фізичного здоров'я.	8	2	2			4
Тема 4. Соціальні і психофізичні особливості вживання наркотичних речовин та шляхи профілактики девіантної поведінки.	10	2	2			6
Тема 5. Статеве виховання як основа формування здорової сім'ї. Модульна контрольна робота №1.	8		2			6

Разом за модуль	40	8	10			22
Модуль 2. Долікарська медична допомога при загрозливих для людини станів.						
Тема 6. Гострі отруєння, їх види, ознаки. Принципи надання невідкладної долікарської допомоги.	8	2	2			4
Тема 7. Відкриті і закриті ушкодження, класифікація, причини, основні ознаки, техніка надання долікарської допомоги при них.	8	2	2			4
Тема 8. Термінальні стани: основні причини, ознаки. Загальна характеристика методів проведення реанімації.	8	2	2			4
Тема 9. Долікарська медична допомога при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях дихальної та серцево-судинної систем.	6	2	2			2
Тема 10. Долікарська медична допомога при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях травної та сечовидільної систем.	6	2				4
Тема 11. Попередження психоневрологічних порушень у дітей.	7	2	2			3
Тема 12. Профілактика порушень зору, слуху і опорно-рухового апарату у дітей. Модульна контрольна №2	7	2	2			3
Разом за модуль 2	50	14	12			24
Усього годин	90	22	22			46

6.3. Теми практичних занять курсу «Основи медичних знань та охорони здоров'я»:

№ п/п	Назва практичної роботи	Кількість годин
1.	Основи інфекційних хвороб та їх попередження. Поняття про імунітет та дезінфекцію.	2
2.	Профілактика дитячих та кишкових інфекцій.	2
3.	Науково-обґрунтований спосіб життя як основа фізичного здоров'я. Шляхи збереження і зміцнення здоров'я	2
4.	Соціальні і психофізичні особливості вживання наркотичних речовин та шляхи профілактики девіантної поведінки	2
5.	Статеве виховання як основа формування здорової сім'ї. Модульна контрольна №1.	2
6	Ознаки гострих отруєнь токсинами рослинного походження і грибами, алкоголем та його сурогатами, речовинами побутової хімії. Принципи надання невідкладної допомоги. Особливості гострих отруєнь у військових, що приймають участь в АТО.	2
7.	Відкриті і закриті ушкодження, класифікація, причини, основні ознаки, техніка надання долікарської допомоги при них. Кровотечі у дітей та дорослих, їх характеристика, можливі ускладнення, методи зупинки.	2
8.	Термінальні стани: основні причини, ознаки. Загальна характеристика методів проведення реанімації.	2
9.	Долікарська медична допомога при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях дихальної та серцево-судинної системи.	2
10.	Попередження психоневрологічних порушень у дітей.	2
11.	Профілактика порушень зору, слуху і опорно-рухового апарату у дітей. Модульна контрольна №2.	2

Всього		22
---------------	--	-----------

6.4. Самостійна робота курсу «Основи медичних знань та охорони здоров'я»:

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Стан здоров'я населення України:	
	- демографічна ситуація, що склалася в Україні на межі двох століть;	2
	- показники тривалості життя в Україні та інших країнах світу;	2
	- основні хвороби, що стають безпосередньою причиною смерті сучасної людини;	2
	- поняття про екологічно чисті продукти, про значення медико-біологічних вимог до якості та безпеки найпоширеніших продуктів харчування (вміст нітратів у продуктах, емульгаторів-консервантів тощо.);	2
	- порівняльні дані про народжуваність, захворюваність і смертність дітей в Україні;	2
	- поняття психічного здоров'я і проблеми його комплексного вивчення.	2
2.	Долікарська медична допомога при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях дихальної та серцевої систем:	
	- вплив шкідливих звичок на перебіг та ускладнення гострих респіраторних захворювань;	4
3.	Долікарська медична допомога в загрозливих для життя станах при інфекційних захворюваннях:	
	- туберкульоз як соціальна хвороба, причини, основні небезпеки для здоров'я, профілактика;	2
	- умови проведення профілактичних щеплень, протипоказання до них з метою оволодіння практичними	2

№ з/п	Тема	Кількість годин
	навичками;	
	- роль вчителя та вихователя в підвищенні санітарної культури людини;	4
	- профілактичні заходи щодо попередження епідемії на грип.	2
4.	Долікарська медична допомога в загрозових для життя станах при травмах і нещасних випадках:	
	- сказ, його ознаки та профілактика;	1
	- які фактори призводять до зростання дитячого травматизму та збільшення кількості дітей-інвалідів при травмах?	1
5.	Опанування навичками:	
	- вимірювання температури тіла та оцінки отриманих результатів;	2
	- вимірювання пульсу в різних місцях тіла людини. Характеристика пульсу;	2
	- вимірювання частоти дихання та оцінка отриманих показників;	2
	- вимірювання артеріального тиску та його характеристика;	2
	- техніка застосування зігрівального компресу;	2
6.	Невідкладні стани, що виникають у військовослужбовців під час виконання антитерористичної операції	4
8.	Підготовка до підсумкового контролю засвоєння модулю 1 та 2	4
РАЗОМ		46

Теми рефератів:

1. Екологія і здоров'я.
2. Здоров'я і спосіб життя у традиціях українського народу.
3. Здоров'я – найдорожчий скарб людини.
4. Історичні аспекти ставлення до шкідливих звичок.
5. Паління та його вплив на організм людини.

6. Профілактика паління.
7. Алкоголізм – соціальне зло.
8. Алкоголь та його вплив на організм людини (дитини, жінки тощо).
9. Алкоголізм: лікування та профілактика.
10. Токсикоманія (*різновиди, механізм дії, ознаки, профілактика*).
11. Вплив токсикоманії на здоров'я людини.
12. Наркоманія (*різновиди, механізм дії, ознаки, профілактика*).
13. Причини виникнення шкідливих звичок у дітей (паління, алкоголізм, наркоманія, токсикоманія) та їх профілактика.
14. СНІД: ознаки, шляхи зараження, профілактика.
15. Поняття про венеричні захворювання, шляхи передачі, ознаки, профілактика.
16. Сифіліс: ознаки, шляхи зараження, профілактика.
17. Гонорея: ознаки, шляхи зараження, профілактика.
18. Трихомоніоз: ознаки, шляхи зараження, профілактика.
19. Хламідіоз: ознаки, шляхи зараження, профілактика.
20. Аспекти статевого виховання дітей.
21. Роль програми “Планування сім’ї” у вирішенні демографічної кризи на Україні.
22. Контрацептивні засоби: види, показання до використання, можливі ускладнення.
23. Аборт та постабортний синдром.
24. Глистна інвазія: види, ознаки, профілактика (гострики, власоглави, аскариди).
25. Загартування та його вплив на здоров'я людини.
26. Дієти та їх вплив на здоров'я людини.
27. Стрес та його вплив на здоров'я людини.
28. Туберкульоз: причини, ознаки та профілактика.
29. Мастопатія: причини, ознаки та профілактика.
30. Вірус гепатиту В та С: шляхи зараження, ознаки, профілактика.
31. Проблема йододефіциту на Закарпатті.
32. Психологічна допомога воїнам АТО.
33. Особливості травматичних ушкоджень у воїнів, що приймають участь у АТО.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

Технічні засоби: персональний КП, проектор.

Програмне забезпечення: Google meet, Microsoft Office.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет.

Методичне забезпечення самостійної підготовки студентів.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Толочик І.Л., Кучерук Є.Ф. Основи медичних знань: В-во Гельветика, 2020. – 160 с.
2. Коваль В.Ю., Архій Е.Й. Основи медичних знань. – ПП Бигов О.В., Ужгород. – 2016. – 284 с.
3. Коваль В.Ю., д.м.н., Сірчак Є.С. Визначення та реєстрація основних показників життєдіяльності хворого (пульсу, артеріального тиску, температури тіла) // Методичні рекомендації для самостійної роботи. – Ужгород. - 2024 р., 29 с.
4. Коваль В.Ю., д.м.н., Сірчак Є.С. Визначення основних показників дихання. Огляд та пальпація грудної клітки // Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів. - Ужгород. - 2024 р., 35 с.

Допоміжна література:

1. Болдіжар О.О., Бондаренко В.В., Віщак В.Е., Дербак М.А., Коваль В.Ю., Коцюбняк Л.А., Москаль О.М., Німець О.М., Розумик Н.В., Сірчак Є.С., Сіксай Л.Т. Основи медичних знань: збірник задач і тестів. – Ужгород: ВЕТА-Закарпаття, 2007. – 216 с.
2. Чуприна О. В. Основи медичних знань: долікарська допомога та медико-санітарна підготовка: Навч. посіб./ О. В. Чуприна, Т. В. Гищак, О. В. Долинна. – К.: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2006. – 216 с.
3. Ганич О.М., Ганич Т.М., Ганинець П.П. Алкоголь і куріння у путях рабської залежності. Посібник для вивчення курсу валеології у вищих навчальних закладах, викладанні дисципліни “Безпека життєдіяльності.” Ужгород Говерла–2009. - 129 с.
4. Ганич О.М. Ганич М.М. Рекомендації для збереження здоров'я. Видавництво УжНУ “Говерла”, Ужгород, 2009. - 32 с.
5. Коваль В.Ю., Архій Е.Й. Профілактика інфекційних захворювань. Методична розробка для самопідготовки студентів юридичного, історичного, хімічного, біологічного, економічного, математичного, фізичного, інженерно-технічного, та романо-германської філології факультетів до практичних занять з валеології, основ мед. знань. Ужгород - 2009. - 44 с.
6. Болдіжар О.О., Сірчак Є.С., Голод О.В., Сіксай Л.Т. Венеричні захворювання. Сифіліс. Методичні розробки для самопідготовки студентів до практичного заняття з “Основи медичних знань” педагогічних та непедагогічних факультетів УжНУ. Ужгород-2010. - 20 с.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 2026 / 2027 н.р. без змін; зі змінами (Додаток _1_).
(потрібне підкреслити)

протокол № 13 від «12» червня 2026 р. Завідувач кафедри Єлизавета СІРЧАК
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)